

IOŚR.6220.0004.2015

Borów, dnia 14 marca 2016r.

Kondratowice Sp. z o. o
Jawornik 4
43-438 Brenna

DECYZJA
o środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia

Na podstawie art.71 ust.2 pkt. 2, art.75 ust 1 pkt. 4 oraz art.80 ust.1, art.82 i art.85 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013,poz.1235 z późn. zm.) § 3 ust.1 pkt. 6 lit.b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. nr 213,poz.1397 z późn. zm.) oraz art.104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r. ,poz.267 z późn.zm) po rozpatrzeniu wniosku Kondratowice Sp. z. o.o. Jawornik4, 43-438 Brenna z dnia 5 maja 2015r.

ustalam
środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia:

pn.” Budowa elektrowni wiatrowych o łącznej mocy do 4MW na działkach ewidencyjnych nr 122, 126 obręb Suchowice wraz z infrastruktura towarzyszącą na terenie Gminy Borów”.

I Określam następujące warunki:

I. Na etapie realizacji przedsięwzięcia:

1. W celu zminimalizowania uciążliwości dla okolicznych mieszkańców należy zoptymalizować częstotliwość i trasę przejazdów ciężkiego sprzętu, w tym pojazdów transportujących elementy elektrowni, w miarę możliwości omijając skupiska zabudowy.
2. Ograniczać prędkość ruchu pojazdów w rejonie placu budowy oraz zabudowy mieszkaniowej.
3. Roboty budowlane generujące hałas prowadzić wyłącznie w porze dziennej (6:00-22:00), unikając skokowego zwiększania hałasu i wibracji. Ponadto, należy stosować przerwy w pracy uciążliwych akustycznie urządzeń i maszyn, powodując przerywaną emisję i ekspozycję na hałas. Wyjątek stanowią działania wymagające pracy ciągłej.
4. W celu zachowania dotychczasowego poziomu wód gruntowych, w trakcie budowy należy chronić wykoppy przed zalaniem wodami.
5. Zapewnić pracownikom budowy mobilne węzły sanitarne.

6. Zaplecze budowy służące m.in. jako baza techniczna oraz skład materiałów i ciężkiego sprzętu, lokalizować na utwardzonej powierzchni zabezpieczonej przed przedostaniem się do gruntu substancji ropopochodnych (np. wykorzystując płyty betonowe). Po zakończeniu prac ww. teren należy uporządkować i doprowadzić do stanu umożliwiającego wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem.
7. W miarę możliwości zastosować prefabrykaty, dowożąc na plac budowy gotowe elementy konstrukcyjne, urządzenia. Należy również dowozić gotowy beton z lokalnych wytwórni, unikając konieczności rozrabiania zaprawy na placu budowy, a co za tym idzie generowania dodatkowych odpadów.
8. W przypadku wystąpienia awarii, ewentualne wycieki substancji niebezpiecznych należy neutralizować przy pomocy specjalistycznych środków (np. sorbentów).
9. Z terenu planowanych wykopów należy zdjąć warstwę humusu i złożyć w wyznaczonym miejscu w celu wykorzystania do przykrycia infrastruktury elektroenergetycznej oraz kształtowania powierzchni terenu po zakończeniu prac realizacyjnych.
10. Transport materiałów i przejazdy sprzętu prowadzić po istniejących drogach, traktach polnych lub po drogach dojazdowych, bez tworzenia dodatkowych poboczy (ponad przewidzianą szerokość drogi - do 5 m, z poszerzeniami jedynie w rejonach łuków i skrzyżowań).
11. Elementy tymczasowej infrastruktury (tymczasowa droga dojazdowa, place montażowe) zdemontować niezwłocznie po zakończeniu realizacji inwestycji.
12. W trakcie prowadzenia prac ziemnych polegających na wykonaniu wykopów należy po ułożeniu kabli powstałe wykopy w miarę postępu prac na bieżąco zasypywać, a fundamenty elektrowni po ich wykopaniu i uzbrojeniu niezwłocznie zalać betonem.
13. Prace budowlane prowadzić pod nadzorem herpetologa, polegającym na codziennych (porannych) kontrolach wykopów, mających na celu odłowienie ewentualnych uwięzionych w nich zwierząt (płazów, a także innych grup zwierząt) i bezpieczne ich przeniesienie poza strefę prowadzonych prac; ostatnią kontrolę przeprowadzić bezpośrednio przed zasypaniem (zalaniem) wykopów.
14. Budowę drogi dojazdowej do turbiny 34 ETW A1 należy przeprowadzić z zachowaniem zadrzewień rosnących przy rowie melioracyjnym, na granicy pomiędzy działkami nr 122 i 609 obr. Suchowice.
15. W przypadku konieczności wycinki lub dokonania przycięcia drzew i krzewów:
 - usunięcie lub przycinkę drzew i krzewów w okresie od 15 marca do 15 sierpnia prowadzić pod nadzorem specjalisty ornitologa, który przed dokonaniem tych prac dokona oględzin pod kątem obecności ptaków, a w przypadku

potwierdzenia ich występowania – wskaże dopuszczalny termin prowadzenia prac,

- usunięcie drzew w okresie od 1 kwietnia do 31 października oraz usunięcie drzew o pierśnicy powyżej 100 cm w okresie od 1 listopada do 31 marca - należy wykonać przy udziale specjalisty chiropterologa, który w przypadku potwierdzenia występowania nietoperzy wskaże dopuszczalne terminy i sposoby prowadzenia wycinki.
16. W trakcie prac w obrębie zieleni zabezpieczyć przed uszkodzeniami roślinność drzewiastą, znajdującą się w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru robót poprzez odeskowanie pni do wysokości 2 m i wypełnienie przestrzeni między pniem, a odeskowaniem elastycznym materiałem (np. grube maty słomiane). Prace w pobliżu istniejących drzew i krzewów wykonywać w miarę możliwości sposobem ręcznym.

I. Na etapie eksploatacji przedsięwzięcia:

1. Na czas wymiany olejów (hydraulicznych, transformatorowych, przekładniowych) zagwarantować dostęp do sorbentów neutralizujących ewentualne wycieki.
2. Niesprawne turbiny, mogące powodować podwyższony poziom hałasu, należy niezwłocznie naprawiać lub eliminować z pracy.
3. Prowadzić ciągły monitoring pracy elektrowni i urządzeń jej towarzyszących w celu ograniczenia ryzyka wystąpienia awarii.
4. Zastosować wyłączenia:
 - **turbiny 33 Etw A2** – w okresie od 20 sierpnia do 24 września,
 - **turbiny 34 Etw A1** - w okresie od 10 do 30 czerwca oraz od 10 sierpnia do 24 września.

Wyłączenia należy zastosować od jednej godziny przed zachodem słońca do czterech godzin po zachodzie słońca, przy prędkości wiatru poniżej 6 m/s, przy braku silnych opadów deszczu, tj. opadów o intensywności powyżej 7,5 mm wody na godzinę.

5. Na działkach, do których inwestor posiada tytuł prawny, w strefie do 200 m wokół turbiny (licząc odległość od skrajnego wychylenia śmigła):
 - nie wprowadzać sadów, szkółek leśnych, plantacji roślin energetycznych (z wyjątkiem rzepaku), zalesień, zadrzewień i zakrzewień, liniowych ciągów zieleni, zbiorników wodnych,
 - usuwać drzewa i krzewy pojawiające się w wyniku sukcesji na gruntach rolnych i poboczach dróg, w tym dróg dojazdowych do turbin.

II. Na etapie likwidacji należy podjąć następujące działania

1. Prace rozbiórkowe wykonywać wyłącznie w porze dnia przy użyciu maszyn będących w dobrym stanie technicznym, w celu ograniczenia hałasu oraz poziomu emisji zanieczyszczeń.
2. Zaplecze budowy zorganizować na gruncie utwardzonym w celu minimalizacji niebezpieczeństwa skażenia gruntu i wód podziemnych substancjami ropopochodnymi (np. wykorzystując płyty betonowe).
3. Zagospodarować wszystkie odpady powstałe w wyniku likwidacji planowanego obiektu zgodnie z przepisami obowiązującymi w momencie jego demontażu.
4. Teren po likwidacji winien zostać uprzątnięty i zagospodarowany.

III. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji niezbędnej do wydania decyzji o pozwoleniu na budowę:

1. Turbiny wiatrowe należy lokalizować zgodnie z przepisami prawa miejscowego na wydzielonych na ten cel terenach (symbol Etw), obejmujących następujące nieruchomości:

Numer turbiny	Symbol w mpzp	Numer nieruchomości	Obręb Geodezyjny
A1	34Etw	122	Suchowice
A2	33Etw	126	Suchowice

2. Zastosować turbiny wiatrowe o następujących parametrach:
 - moc nominalna do 2 MW każda,
 - wysokość wieży - 120 m,
 - maksymalna całkowita wysokość konstrukcji – do 177 m.
 - średnica wirnika do 114 m,
 - maksymalna moc akustyczna - 106 dB z możliwością redukcji.
3. Należy stosować wyłącznie fabrycznie nowe konstrukcje i urządzenia.
4. Wewnętrzną sieć energetyczną wykonać w postaci podziemnych linii kablowych średniego napięcia.
5. Linie kablowe należy poprowadzić w następujący sposób:
 - w obrębie pasów dróg i gruntów rolnych, bez dodatkowego poszerzania pasa robót i powierzchni wykopów,
 - w przypadku konieczności przecięcia przyłącza ze szpalerami zadrzewień i zakrzewień, pas montażowy ograniczyć do pasa o szerokości nie większej niż 1,5 m lub przejście przez te struktury wykonać metodą bezwykopową,

- w przypadku ewentualnej konieczności przecięcia sieci przyłączeniowej z ciekami wodnymi, przejście wykonać metodą przecisku lub przewiertu sterowanego, pod dnem cieku.
6. Realizację linii kablowej w rejonie jej przyłączenia do istniejącej linii napowietrznej SN (przebiegającej na południe od turbin, w odległości ok. 1,3 km od miejsca ich posadowienia) oraz modernizację istniejącej linii napowietrznej (w przypadku jej modernizowania) w rejonie połączenia obu linii – należy przeprowadzić z zachowaniem siedliska przyrodniczego 6510 *Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)*, położonego w obrębie działek nr 179, 180, 183/2.
 7. Dla ograniczenia oddziaływania inwestycji w zakresie zjawisk świetlnych, należy zastosować wolnoobrotowe turbiny nowej generacji (do 20 obrotów na minutę).
 8. Konstrukcje turbin (głównie łopaty wirnika) winny być wykonane z materiałów o matowej powierzchni, eliminujących powstawanie refleksów świetlnych.
 9. Zastosować turbiny o kolorach w odcieniach szarości, nie stosować kolorów jaskrawych (w szczególności barwy żółtej), nie stosować farb odbijających światło ultrafioletowe.
 10. Jako oświetlenie przeszkodowe zastosować czerwone światło stroboskopowe umieszczone na szczycie wieży elektrowni wiatrowej, o najmniejszej dopuszczalnej mocy i liczbie błysków na minutę oraz umieszczone tak, aby jego widoczność z ziemi była jak najmniejsza (optymalnie umieścić oświetlenie bezpośrednio na obudowie gondoli, unikać stosowania dodatkowych podstaw i wysięgników).
 11. Nie należy wykorzystywać konstrukcji elektrowni jako nośnika reklamowego (za wyjątkiem oznaczeń producenta, inwestora, bądź właściciela urządzeń na gondolach).
 12. Elementy turbin wykorzystujące oleje oraz transformator w stacji kontenerowej, wyposażyć w szczelne misy olejowe, które winny zapewnić przejęcie 100% oleju w nich zawartego i niezbędnej ilości substancji gaśniczej, w przypadku awaryjnego wycieku płonącego oleju.
 13. Po zakończeniu prac zlikwidować place montażowe pozostawiając jedynie część stanowiącą place manewrowe, wykorzystywane przez ekipy serwisowe. Drogi dojazdowe (z działki drogowej 121) do poszczególnych turbin oraz nawierzchnie placów wykonać jako utwardzone, z kruszyw o różnym stopniu uziarnienia.
 14. Przed posadowieniem turbin wykonać szczegółowe rozpoznanie warunków geotechnicznych.

15. Turbiny należy wyposażyć w system sterowania i monitoringu, umożliwiający kontrolę wszystkich niezbędnych parametrów oraz automatyczne wyłączenie elektrowni w przypadku pracy w warunkach mogących stwarzać zagrożenie dla środowiska (np. przekroczenie dopuszczalnej prędkości obrotowej lub dopuszczalnych drgań wywołanych oblodzeniem).
16. Turbiny zlokalizować w następującym położeniu (licząc odległość od skrajnego wychylenia śmigła):
 - turbinę 33 Etw A2 - w odległości nie mniejszej 200 m od skrajów lasów i zadrzewień o powierzchni 0,1 ha lub większych, cieków wodnych porośniętych wzdłuż brzegów drzewami, zbiorników wodnych oraz w odległości nie mniejszej niż 150 m od alei i szpalerów drzew,
 - turbinę 34 Etw A1 - w odległości nie mniejszej niż 200 m od skrajów lasów i zbiorników wodnych.
17. Zaplecze budowy, tymczasowe drogi dojazdowe i tymczasowe place montażowe lokalizować poza obszarami, na których występują ciek wodne oraz systemy melioracyjne.

IV. Należy zrealizować następujące działania dotyczące zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

1. W okresie pięciu lat po oddaniu do użytkowania przedmiotowego przedsięwzięcia przeprowadzić monitoring porealizacyjny wg następujących zasad:
 - monitoring winien być wykonany przez specjalistów z dziedziny ornitologii (monitoring ornitologiczny) i chiropterologii (monitoring chiropterologiczny), w sposób oraz przy zastosowaniu metod i sprzętu zalecanych wg najlepszej współczesnej wiedzy,
 - badania winny obejmować cykl roczny (wszystkie okresy fenologiczne obu grup zwierząt), trzykrotnie powtarzany, przy czym obowiązkowo badaniami należy objąć pierwszy rok po oddaniu przedsięwzięcia do użytkowania,
 - w trakcie obserwacji należy zbadać w szczególności: stopień wykorzystania terenu inwestycji przez ptaki, aktywność nietoperzy, śmiertelność ptaków i nietoperzy w wyniku kolizji z elementami elektrowni, wykonać kontrolę skuteczności wykrywania ofiar kolizji i tempa znikania ciał,
 - wyniki monitoringu przedkładać organowi wydającemu decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu, do 31 stycznia każdego roku następującego po roku prowadzenia obserwacji.

2. W ramach monitoringu ornitologicznego badania prowadzić wg następującego schematu:
 - obserwacje prowadzić z następującą częstotliwością: styczeń – 2 kontrole co 14 dni (+/- 3 dni), luty - 3 kontrole co 10 dni (+/- 2 dni), marzec – 5 kontrole co 6 dni (+/- 1 dzień), kwiecień – 4 kontrole co 7 dni (+/- 2 dni), maj - czerwiec – po 3 kontrole co 10 dni (+/- 2 dni), lipiec - wrzesień – po 4 kontrole co 7 dni (+/- 2 dni), październik – 5 kontrole co 6 dni (+/- 1 dzień), listopad – 4 kontrole co 7 dni (+/- 2 dni), grudzień – 2 kontrole co 14 dni (+/- 3 dni),
 - zastosować te same moduły badawcze, które zastosowano w trakcie monitoringu przedrealizacyjnego (liczenia transektowe, liczenia z punktów obserwacyjnych, cenzus lęgowych gatunków kluczowych, badania w standardzie MPPL, identyfikacja zgrupowań i koncentracji ptaków).
3. W ramach monitoringu chiropterologicznego prowadzić automatyczną rejestrację aktywności nietoperzy wg następujących zasad:
 - rejestrację aktywności nietoperzy prowadzić w pobliżu wiatraków na wysokości pracy łopat,
 - rejestrację prowadzić przez wszystkie sezony aktywności nietoperzy, tj. w okresie co najmniej od 1 kwietnia do 31 października, z częstotliwością nie mniejszą niż co 7 dni, przez jedną noc, tj. od jednej godziny przed zachodem słońca do jednej godziny po wschodzie słońca,
 - rejestrację należy prowadzić przy co najmniej jednej turbinie,
 - w pierwszym roku monitoringu urządzenie rejestrujące należy obligatoryjnie umieścić na turbinie 34 Etw A1, w kolejnych latach monitoringu dopuszcza się zmianę lokalizacji prowadzonych nagrań.
4. Prowadzić monitoring śmiertelności ptaków, tj.
 - poszukiwanie ciał ptaków - ofiar kolizji: badania co najmniej 3-letnie (optymalnie kontrole w 1, 3 i 5 roku po oddaniu inwestycji do eksploatacji), prowadzone przez cały rok, z częstotliwością nie rzadziej niż co 10 dni, poszukiwaniami należy objąć wszystkie turbiny w promieniu do 150 m od podstawy każdej wieży,
 - co najmniej jeden raz w ciągu każdego roku prowadzenia monitoringu śmiertelności ptaków wykonać badania skuteczności wyszukiwania ofiar kolizji,
 - co najmniej jeden raz w ciągu każdego roku prowadzenia monitoringu śmiertelności ptaków wykonać testy szybkości znikania ciał ptaków, w terminach reprezentujących różne okresy fenologiczne, w trakcie

wykonywania każdego testu teren należy kontrolować codziennie w trakcie pierwszych 3-5 dni, następnie co 2-3 dni, przez około 30-40 dni od rozpoczęcia testu,

- na podstawie uzyskanych danych oszacować śmiertelność ptaków w oparciu o zalecane metody statystyczne.

5. Prowadzić monitoring śmiertelności nietoperzy, tj.:

- poszukiwanie ciał nietoperzy – ofiar kolizji: badania prowadzone w każdym roku porealizacyjnego monitoringu chiropterologicznego, w okresie 1 kwietnia – 31 października, z częstotliwością co 5 – 7 dni, poszukiwaniami należy objąć wszystkie turbiny w promieniu do 70 m od podstawy każdej wieży,
- dwukrotnie w ciągu każdego roku prowadzenia monitoringu śmiertelności nietoperzy wykonać badania skuteczności wyszukiwania ofiar kolizji, w okresach: maj – czerwiec i sierpień – wrzesień,
- dwukrotnie w ciągu każdego roku prowadzenia monitoringu śmiertelności nietoperzy wykonać test szybkości znikania ciał nietoperzy, w trakcie wykonywania każdego teren należy kontrolować codziennie przez pierwsze 4 dni, następnie w dniu 7, 10, 14 i 20,
- na podstawie uzyskanych danych należy oszacować śmiertelność nietoperzy w oparciu o zalecane metody statystyczne.

VI. Przedsięwzięcie wymaga sporządzenia analizy porealizacyjnej w zakresie:

1. Oddziaływania akustycznego na najbliższe położone tereny chronione przed hałasem, głównie zabudowania miejscowości Rochowice oraz Suchowice. Pomiaru winny być wykonane zgodnie z obowiązującą metodyką, w czasie pracy wszystkich turbin wiatrowych z maksymalną dopuszczalną mocą akustyczną. Analizę należy przedstawić organowi wydającemu decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach w terminie 6 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania.
2. Wpływu przedmiotowej elektrowni na ptaki i nietoperze, wykonanej po upływie:
 - 2.1. Dwunastu miesięcy od dnia uruchomienia inwestycji – na podstawie wyników uzyskanych w trakcie przeprowadzonej części monitoringu – wykonać wstępną analizę wpływu przedmiotowej elektrowni na ptaki i nietoperze i przedłożyć ją organowi wydającemu decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu w terminie 18 miesięcy od daty oddania inwestycji do użytkowania.
 - 2.2. Od trzech do pięciu lat (w zależności od wybranej ścieżki monitoringu) od dnia uruchomienia inwestycji – na podstawie wyników badań uzyskanych w trakcie

pełnego monitoringu porealizacyjnego – wykonać analizę porealizacyjną w zakresie wpływu przedmiotowej elektrowni na śmiertelność ptaków i nietoperzy i przedłożyć ją organowi wydającemu decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach oraz Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu w terminie 6 miesięcy od zakończenia wykonania pełnego monitoringu poinwestycyjnego.

Ww. analiza porealizacyjna (zarówno wstępna, jak i wykonana po zakończeniu pełnego monitoringu) winna zawierać między innymi informacje dotyczące:

- liczebności ptaków i aktywności nietoperzy oraz sposobu wykorzystania przestrzeni powietrznej przez ww. grupy zwierząt w trakcie eksploatacji inwestycji,
- śmiertelności ptaków i nietoperzy w wyniku kolizji z elementami elektrowni,
- oceny faktycznej skali oddziaływania inwestycji na ptaki i nietoperze,
- wskazania dotyczące ewentualnej konieczności zastosowania dodatkowych rozwiązań ograniczających śmiertelność ptaków i nietoperzy lub modyfikacji podjętych uprzednio działań.

VII. Przed rozpoczęciem realizacji przedsięwzięcia nie stwierdzam konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, pod warunkiem, iż zmianie nie ulegną założenia projektowe przyjęte w toku postępowania przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, które mogłyby mieć wpływ na oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Borów w dniu 11 maja 2015r. wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia polegającego na „Budowie dwóch elektrowni wiatrowych o łącznej mocy do 4 MW na działkach ewidencyjnych nr 122,126 obręb Suchowice wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie Gminy Borów na wniosek Kondratowice Sp. z o.o. Jawornik 4, 43-438 Brenna z dnia 5 maja 2015r.

Planowane zamierzenie należy do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 6 lit. „b” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. *w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*, dla których przeprowadzenie oceny o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może być wymagane.

Wójt Gminy Borów w toku prowadzonego postępowania w dniu 12 maja 2015r. wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzelinie o ustalenie zakresu raportu oddziaływania na środowisko w/w przedsięwzięcia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu postanowieniem z dnia 29.05.2015., znak: WOOS. 4240.309.2015.MSK.1 i Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Strzelinie postanowienie z dnia 19.05.2015r., znak: ZNS-612-7/PJ/2015 określili zakres raportu dla przedsięwzięcia polegającego na budowie dwóch elektrowni wiatrowych o łącznej mocy do 4MW na działkach ewidencyjnych nr 122, 126 obręb Suchowice wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gminy Borów.

Postanowieniem nr IOŚR.6220.0004.2015 z dnia 16 czerwca 2015r. Wójt Gminy Borów stwierdził konieczność opracowania raportu oddziaływania na środowisko i określił jego zakres dla w/w przedsięwzięcia, biorąc pod uwagę opinie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu – postanowienie z dnia 29 maja 2015 sygn. WOOS.4240.309.2015.MSK.1 i Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Strzelinie - postanowienie z dnia 19.05.2015 sygn. ZNS-612-7/PJ/2015.

Następnie postanowieniem z dnia 29 czerwca 2015r. organ zawiesił postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia do czasu przedłożenia raportu.

Wnioskodawca przedłożył raport oddziaływania na środowisko w dniu 13 lipca 2015r. wraz z analizą oddziaływania turbin na chiropterofaunę i analizą oddziaływania turbin ETW34A1 i ETW33A2 na postawie rocznego monitoringu ptaków.

Dnia 31 lipca 2015r. Wójt Gminy Borów podjął z urzędu zawieszono postępowanie i pismem z dnia 31 lipca 2015r. nr IOŚR.6220.0004.2015 przesłał przedmiotowy raport Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Strzelinie celem zaopiniowania warunków realizacji przedsięwzięcia oraz Regionalnemu dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu celem uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia.

Zgodnie z art. 85 ust.2 pkt. 1a ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013,poz.1235 z późn. zm.) uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach niezależnie od wymagań wynikający z przepisu k.p.a. powinno zawierać, w przypadku gdy została przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko: informacje o przeprowadzonym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i jakim zakresie zostały uwzględnione wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Wójt Gminy Borów obwieszczeniem z dnia 31 lipca 2015r. zawiadomił o prowadzonym postępowaniu i możliwości przeglądania, zapoznania się z aktami sprawy a także możliwości wypowiedzenia się co do zebranych materiałów. Liczba stron w przedmiotowym postępowaniu przekracza 20, w związku z czym strony były zawiadamiane o decyzjach i innych czynnościach organu poprzez obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy Borów, na tablicach sołectw Suchowice, Rochowice i Tyniec nad Ślężą, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu gminy Kobierzyce i na stronie bip Gminy Borów

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Postanowieniem nr ZNS-614-2-1/PJ/2015 z dnia 20 sierpnia 2015r. negatywnie zaopiniował realizację przedsięwzięcia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Z uwagi na stwierdzone braki i nieścisłości w przedłożonym Raporcie o oddziaływaniu na środowisko, dotyczące m.in.: skumulowanego oddziaływania akustycznego, oraz zagadnień ornitologicznych i chiropterologicznych w dniu 7 września 2015r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu wezwała Inwestora do uzupełnienia raportu, co Inwestor dokonał w dniu 12 października 2015r. przedkładając uzupełnienie.

Dnia 3 grudnia 2015r. otrzymano postanowienie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu uzgadniające realizację przedsięwzięcia i określające jego warunki.

Zgodnie z Uchwałą nr XX/142/2012 Rady Gminy Borów z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obręb wsi Suchowice (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 20 maja 2013 r., poz. 3234), obszar objęty projektowaniem stanowi teren obiektów infrastruktury technicznej – turbin wiatrowych (33Etw, 34 Etw).

W trakcie postępowania zmierzającego do wydania decyzji organ przeanalizował całość zgromadzonej dokumentacji w sprawie, w tym Raport oddziaływania na środowisko projektowanego przedsięwzięcia, sporządzony przez firmę ansee consulting Michał Jaśkiewicz – Wrocław, czerwiec 2015 r. (wraz z uzupełnieniem) i ustalił następujący stan faktyczny.

W ramach prowadzonych prac koncepcyjnych, inwestor rozważał realizację przedmiotowej inwestycji w oparciu o 2 turbiny wiatrowe o mocy 2 MW każda, jednakże o maksymalnej mocy akustycznej na poziomie 107,5 dB. Dodać należy, iż głównym kryterium determinującym wybór modelu elektrowni wiatrowej przez Inwestora był miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, którego zapisy określają, iż maksymalna wysokość wieży turbiny to 120 m. Z punktu widzenia ilości wyprodukowanej energii, oba warianty są porównywalne, uwzględniając jednak komfort życia mieszkańców pobliskich miejscowości, jako wariant realizacyjny wybrano opcję polegającą na budowie dwóch turbin o mocy do 106 dB każda. Przedsięwzięcie realizowane zgodnie z tą koncepcją nie powinno powodować znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze i krajobraz, a standardy akustyczne winny zostać dotrzymane. Tym samym wariant ten uznany został za najkorzystniejszy dla środowiska.

Turbiny wraz placami manewrowymi zlokalizowane będą na działkach o numerach ewidencyjnych: 122 – turbina A1 (34Etw) oraz 126 – turbina A2 (33 Etw) obręb Suchowice.

Pojedyncza elektrownia składać się będzie z czterech głównych modułów: fundamentu, wieży, gondoli oraz wirnika. Na fundamencie posadowionym na głębokości ok. 3 m p.p.t., osadzona zostanie wieża o wysokości maksymalnej 120 m. Na wieży zamocowana będzie obrotowa gondola wraz z generatorem oraz wirnikiem, zbudowanym z trzech śmigieł o średnicy do 114 m. Transformator nn/SN zlokalizowany będzie w przyległej stacji kontenerowej. Przy każdej wieży wybudowane zostaną również (tymczasowe) utwardzone place montażowe, z których (po zakończeniu etapu realizacji inwestycji) wydzielone zostaną stałe place manewrowe służące obsłudze serwisowej farmy. Pozostała część będzie zlikwidowana. Do przedmiotowych turbin prowadzić będą drogi dojazdowe o szerokości ok. 5 m. W ramach inwestycji konieczna może się okazać również modernizacja istniejących dróg, w celu dostosowania ich parametrów technicznych do utrzymania transportów ponadgabarytowych. Szacuje się, iż całkowita powierzchnia terenu zajętego przez planowaną inwestycję (fundamenty, place montażowe, drogi dojazdowe) wyniesie ok. 1 ha. Projektowana farma będzie wytwarzać energię elektryczną poprzez wykorzystanie energii kinetycznej wiatru. Praca elektrowni inicjowana będzie przy prędkości wiatru ok. 3 m/s, natomiast prędkość wiatru powyżej 25 m/s uruchomi mechanizm zabezpieczający, który wyłączy elektrownię.

Przewiduje się, iż energia elektryczna wyprowadzana będzie z farmy podziemną linią kablową średniego napięcia do istniejącej napowietrznej linii SN, przebiegającej w odległości ok. 800 m na południe od turbiny A2 (33Etw). Możliwe, iż konieczna będzie także modernizacja – wymiana przewodów – odcinka (ok. 1,2 km) wspomnianej linii napowietrznej. Kable (energetyczne i telekomunikacyjne) łączące obie turbiny i tworzące wewnętrzną infrastrukturę elektroenergetyczną, układane będą we wspólnym wykopie na głębokości ok. 1 m i przebiegać będą głównie w pasie gruntowej drogi wewnętrznej oraz po terenie rolnym. Ewentualne przejścia infrastruktury przez drogi lub ciekі będą wykonywane metodą bezwykopową – przecisku lub przewiertu sterowanego.

W bezpośrednim sąsiedztwie przedmiotowego przedsięwzięcia znajdują się użytki rolne. Jak wynika z załączonej dokumentacji najbliższy teren chroniony akustycznie zlokalizowany jest w miejscowości Rochowice, w odległości 614 m od najbardziej wysuniętej w jej kierunku elektrowni (A1, 34 Etw).

Na etapie realizacji przedsięwzięcia, wpływ na środowisko związany będzie z prowadzeniem prac budowlanych, montażowych, doprowadzeniem niezbędnej infrastruktury technicznej oraz uporządkowaniem terenu po zakończeniu tych prac. Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska będzie krótkotrwałe i ograniczone głównie do bezpośredniego otoczenia placu budowy – początkowo w miejscu realizacji dróg dojazdowych, następnie na obszarze lokalizacji elektrowni wraz z placem montażowym. Przewiduje się, że faza budowy przedsięwzięcia trwać będzie kilka miesięcy. Zanieczyszczenie powietrza związane będzie głównie z eksploatacją maszyn roboczych jak również pyleniem z terenu budowy. Wykorzystywany w trakcie prac sprzęt budowlany i środki transportu będą również źródłem znacznej uciążliwości akustycznej. W celu ograniczenia tego oddziaływania prace budowlane należy prowadzić w porze dziennej (szczególnie w pobliżu zabudowy mieszkaniowej). Istnieje również możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo – wodnego przez substancje ropopochodne z potencjalnych wycieków z silników spalinowych maszyn. Miejsca ich postoju winny więc być zabezpieczone warstwą nieprzepuszczalną, a zaplecze budowy zaopatrzone w środki do neutralizacji ewentualnych wycieków. W trakcie budowy elektrowni oraz infrastruktury towarzyszącej dojdzie do przekształcenia terenu, lecz wcześniejsze zdjęcie warstwy próchniczej gleby i jej wykorzystanie do prac wykończeniowych winno zminimalizować oddziaływanie z tym związane. Ponadto, w trakcie realizacji inwestycji będą powstawały odpady związane z pracami ziemnymi, budowlanymi i instalacyjnymi (m.in. odpady betonu oraz gruz betonowy, tworzywa sztuczne, żelazo i stal, materiały izolacyjne, gleba i ziemia z wykopów itp.). Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, przedsiębiorca powinien zapobiegać powstawaniu odpadów, a w przypadku ich wytworzenia zobowiązany jest do postępowania z nimi w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska oraz planami gospodarki odpadami. I tak, odpady powstające w wyniku realizacji inwestycji będą selektywnie zbierane i magazynowane w szczelnych pojemnikach i kontenerach ustawionych w wyznaczonych miejscach o utwardzonej nawierzchni na terenie placu budowy - zabezpieczonych przed możliwością przenikania zanieczyszczeń do środowiska. Ponadto, odpady o charakterze obojętnym dla środowiska, w miarę możliwości, poddane będą odzyskowi na miejscu, poprzez wykorzystanie ich jako podkład pod drogi dojazdowe i place montażowe. Wszystkie prace budowlane na etapie realizacji inwestycji będą prowadzone w sposób zapewniający oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni.

Biorąc pod uwagę powyższe, w celu ochrony środowiska na etapie prac realizacyjnych, nałożono warunki określone w pkt I.1.-I.9. sentencji.

Eksploatacja inwestycji, z uwagi na jej charakter, nie wiąże się z emisją substancji do powietrza. Wręcz przeciwnie - w skali globalnej będzie mieć wpływ na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych ze spalania paliw kopalnych przy produkcji energii. Funkcjonowanie przedsięwzięcia wiązać się będzie jednak ze znaczną emisją hałasu oraz możliwą emisją wibracji do środowiska, których źródłem będą planowane elektrownie wiatrowe. Obliczenia akustyczne wykonane zostały zgodnie z normą PN-ISO 9613-2 *Akustyka – Tłumienie dźwięku podczas propagacji w przestrzeni otwartej. Ogólna metoda obliczania*, dla maksymalnych poziomów mocy akustycznej turbin, przy minimalnej wysokości zawieszenia źródła hałasu oraz współczynnika tłumienności gruntu $G=0,5$ - który w przypadku niniejszej inwestycji (w opinii tut. organu) należy uznać za optymalny. Jak wynika ze zgromadzonej dokumentacji, kwalifikacji akustycznej terenów będących w zasięgu potencjalnego oddziaływania inwestycji dokonano na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz zgodnie z ich faktycznym zagospodarowaniem w oparciu o pismo Urzędu Gminy Borów. W ten sposób określono, iż w otoczeniu planowanego przedsięwzięcia występuje m.in.: zabudowa zagrodowa (miejscowości: Rochowice, Głownin, Mańczyce, Stogi, Niedanów), zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (Suchowice) oraz jednorodzinna z usługami (Suchowice).

W zasięgu potencjalnego akustycznego oddziaływania skumulowanego (do 2 km), na terenie dwóch gmin: Borów i Kondratowice, planowana jest budowa do 33 turbin wiatrowych. Przedmiotowe elektrownie (FW Suchowice) pokrywają się z dwoma turbinami wspomnianej inwestycji Borów-Kondratowice. Z informacji zawartych w Raporcie OOŚ wynika jednak, że Inwestor ocenianego przedsięwzięcia, nabył prawa do realizacji również tej inwestycji, w związku z tym, w oddziaływaniu skumulowanym, nie uwzględniono kolizyjnych turbin. Najbliższe elektrownie, z którymi będzie występowało oddziaływanie skumulowane w zakresie hałasu, planowane są około 630 m na wschód i 920 m na południowy-wschód od siłowni A2 (33Etw).

Przeprowadzona analiza w zakresie propagacji hałasu (w tym hałasu skumulowanego) wykazała, że po realizacji inwestycji nie powinny wystąpić przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla pory dziennej i nocnej, na terenach podlegających ochronie akustycznej zlokalizowanych w najbliższym sąsiedztwie.

Najwyższa prognozowana wartość hałasu w wariantcie realizacyjnym w porze nocy wynosi 40,65 dB w punkcie obliczeniowym E Rochowice (wartość dopuszczalna 45 dB).

W celu zapewnienia dotrzymania obowiązujących standardów środowiskowych oraz wyeliminowania możliwości ponadnormatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na klimat akustyczny, nałożono w sentencji warunki IV.1.-4. oraz II.2.-3. Dodać należy, iż obliczenia rozprzestrzeniania się hałasu sporządzono w oparciu o moce akustyczne, określone przez producenta dla fabrycznie nowych elektrowni. Ewentualne zastosowanie urządzeń używanych (częściowo wyeksploatowanych) mogłoby wpłynąć na zwiększenie zasięgu ich oddziaływania, a co za tym idzie spowodować przekroczenia wartości dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach chronionych. Aby uniknąć ryzyka związanego z wykorzystaniem turbin używanych nałożono warunek w pkt IV.3. Ponadto, z uwagi na fakt, iż planowane turbiny wiatrowe są instalacjami o bardzo dużej mocy akustycznej, a ocena ich oddziaływania akustycznego jest oparta jedynie na symulacjach obciążonych pewnym ryzykiem, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu uznał za zasadne nałożenie obowiązku wykonania analizy porealizacyjnej (pkt VI.1.), mającej na celu sprawdzenie rzeczywistych poziomów hałasu pochodzącego od pracującej elektrowni wiatrowej i odbieranego na terenie pobliskiej zabudowy mieszkaniowej oraz, w przypadku stwierdzenia przekroczeń, zaproponowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu.

Urządzenia (generatory, transformatory) zainstalowane w gondolach poszczególnych elektrowni oraz przyległej stacji transformatorowej, powodować będą emisję pola elektrycznego i magnetycznego w bezpośrednim ich sąsiedztwie. Ze względu na wysokość zainstalowania generatora oraz ekranujące funkcje konstrukcji turbin i kontenera stacji, przewiduje się, iż oddziaływanie to w miejscach dostępnych dla ludności, będzie niższe od wartości dopuszczalnych, w związku z czym nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi. Również na trasie projektowanej linii kablowej, z uwagi na wykonanie sieci podziemnej, nie przewiduje się ponadnormatywnego oddziaływania pola elektromagnetycznego. Dla ograniczenia jego emisji nałożono warunek określony w IV.4. sentencji.

Praca elektrowni powodować będzie również efekt migotania cienia. Uciążliwości te mogą wystąpić w przypadku, gdy nisko położone na niebie słońce świecić będzie zza turbiny, a cienie rzucane przez łopaty wirnika będą mocno wydłużone. Jednakże analiza zasięgu i intensywności zacienienia w ciągu roku na terenie przedmiotowej farmy wykazała, iż zjawisko to nie powinno stwarzać zagrożenia dla mieszkańców pobliskich miejscowości. Podkreślić należy, iż prawodawstwo krajowe nie zawiera żadnych norm bądź wytycznych dotyczących efektu migotania cienia generowanego przez elektrownie wiatrowe. W celu określenia skali oddziaływania przedmiotowego przedsięwzięcia w tym zakresie, posłużono się wytycznymi niemieckimi, zgodnie z którymi wskaźnik wartości czasu trwania zacienienia nie powinien przekraczać 30 godzin w roku kalendarzowym i 30 minut w ciągu dnia. Dodatkowo, dla zminimalizowania omawianego efektu oraz ograniczenia oddziaływania refleksów świetlnych w sentencji nałożono warunki IV.7.-8.

Na etapie eksploatacji elektrowni wiatrowej, w trakcie normalnej pracy instalacji, nie będzie ona wywierać istotnego wpływu na wody podziemne i powierzchniowe. Produkcja energii nie będzie wymagała poboru wody ani odprowadzania ścieków - wody opadowe odprowadzane będą powierzchniowo do gruntu. Możliwość zanieczyszczenia środowiska gruntowo wodnego pojawi się jedynie w przypadku występowania sytuacji awaryjnych (np. wyciek płynów roboczych), jednak proponowane rozwiązania techniczne winny ograniczyć to ryzyko do minimum (pkt II.1. oraz IV.12. sentencji). Z uwagi na charakter przedsięwzięcia, w tym w szczególności brak znaczącego oddziaływania na stan jednolitych części wód powierzchniowych (Śleza od Księginki do Małej Ślezy o kodzie PLRW600019133639) oraz podziemnych (PLGW6220114), zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji, nie przewiduje się możliwości wpływu przedsięwzięcia na nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Funkcjonowanie przedsięwzięcia nie będzie wiązać się ze stałym wytwarzaniem odpadów. Jedynie podczas prac konserwacyjnych urządzeń technicznych powstać mogą odpady takie jak przepracowany olej (hydrauliczny, przekładniowy, transformatorowy), czy zużyte filtry lub wyeksploatowane elementy turbin m.in. łożyska, tarcze i klocki hamulcowe. Odpady zostaną zagospodarowane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ewentualne sytuacje awaryjne mogą wystąpić w szczególnie niesprzyjających warunkach atmosferycznych – podczas wyładowań atmosferycznych lub wichur może nastąpić uszkodzenie, a co za tym idzie oderwanie elementu elektrowni. Wskutek oblodzenia turbin może zaistnieć ryzyko rozprysku kawałków lodu (w momencie rozruchu) na terenach wokół elektrowni. Zgodnie z informacjami zawartymi w raporcie, turbiny zostaną wyposażone w system kontroli diagnostycznej, który będzie wyłączał instalacje m.in. w przypadku przekroczenia wartości dopuszczalnych drgań powodowanych np. oblodzeniem lub w sytuacji przekroczenia górnej granicy prędkości wiatru. Opcjonalnie, w zależności od wyboru producenta turbin, możliwe jest ich wyposażenie w system odladzania łopat. Dodatkowo nałożono warunki określone w pkt. II.3. oraz IV.15.

Z przedłożonego Raportu nie wynika, aby przedmiotowa inwestycja była źródłem konfliktów społecznych. Również do tut. organu nie wpłynęły żadne materiały mogące świadczyć o sprzeciwie lokalnej społeczności wobec budowy farmy wiatrowej składającej się z 2 turbozespołów.

Planowane przedsięwzięcie nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko, zatem nie określa się wymogów w tym zakresie. Minimalna odległość przedsięwzięcia od granic państwa wynosi ok. 47 km. Zgodnie z obowiązującymi przepisami funkcjonowanie instalacji nie wymaga także utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Okres eksploatacji elektrowni wiatrowych wynosić będzie ok. 30 lat od momentu uruchomienia instalacji. Po upływie tego czasu turbiny mogą zostać zlikwidowane lub zastąpione urządzeniami bardziej nowoczesnymi. Faza ewentualnej likwidacji przedsięwzięcia polegać będzie na demontażu zainstalowanych siłowni wiatrowych oraz infrastruktury towarzyszącej. Oddziaływanie na środowisko będzie podobne do etapu realizacji z uwagi na charakter prowadzonych prac.

Biorąc pod uwagę powyższe, w celu ochrony środowiska na etapie likwidacji przedsięwzięcia, nałożono warunki określone w pkt III. sentencji.

Inwestycja zlokalizowana będzie poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015r. poz. 1651), w tym poza obszarami Natura 2000. Najbliżej położonym obszarem chronionym jest obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ludów Śląski PLH020073 (ok. 3,3 km), przy czym przedmiotem ochrony tego obszaru nie są gatunki zwierząt najbardziej narażone na kolizje z turbinami wiatrowymi, tj. ptaki i nietoperze.

Dla przedmiotowej inwestycji sporządzona została dokumentacja zawierająca analizę i ocenę wpływu na środowisko: „Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko Budowa dwóch elektrowni wiatrowych o łącznej mocy do 4 MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie gminy Borów” (ansee consulting opr. S. Cygan i in., Wrocław, czerwiec 2015r.), „Analiza oddziaływania turbin ETW 34 A1 i ETW 33 A2 na podstawie rocznego monitoringu ptaków w pobliżu miejscowości Rochowice w gminie Borów Raport końcowy (okres kwiecień 2013 – marzec 2014 (ansee consulting opr. P. Grochowski, K. Ostrowski, Wrocław, czerwiec 2015r.), „Analiza oddziaływania turbin ETW 34 A1 i ETW 33 A2 na chiropterofaunę na podstawie rocznego monitoringu nietoperzy w pobliżu miejscowości Rochowice w gminie Borów” (ansee consulting opr. A. Haplicznik, M. Rusiński, E. Kwasiborska, T. Marszałek, Wrocław, październik 2014r.), wraz z dokumentacją uzupełniającą, przedłożoną przy piśmie Wójta Gminy Borów nr IOŚR.6220.0004.2015 z dnia 08.10.2015r. Jak wynika z przedłożonej dokumentacji, realizacja przedsięwzięcia została poprzedzona wykonaniem monitoringu ptaków i nietoperzy, obejmujących poszczególne okresy fenologiczne obu grup zwierząt, wykonano również rozpoznanie wartości botanicznych. Analizie wpływu poddane zostały turbiny oraz elementy infrastruktury towarzyszącej. Przedłożona dokumentacja zawiera opracowaną na podstawie wyników monitoringu i innych prac terenowych analizę i ocenę wpływu inwestycji na ptaki, nietoperze, wartości botaniczne, obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody oraz krajobraz, ocenę oddziaływania skumulowanego z innymi inwestycjami planowanymi w pobliżu, a także zalecenia dotyczące minimalizacji możliwego negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Przedsięwzięcie realizowane w tym wariantcie, pod warunkiem zastosowania wskazanych działań minimalizujących, nie powinno znacząco negatywnie oddziaływać na przyrodę.

Monitoring ornitologiczny przeprowadzono w okresie od 5 kwietnia 2013r. do 26 marca 2014r. W ciągu całorocznego monitoringu na powierzchni badawczej zanotowano 25 468 osobników z co najmniej 98 gatunków ptaków. Dominowały ptaki wróblowe. Co najmniej 70 gatunków gniazduje na terenie badań.

W odległości do 2 km od turbin gniazdowały: bocian biały, trzmielojad, błotniak stawowy, dzięcioł czarny, jarzębatka, ortolan. W promieniu 2 km od planowanych turbin stwierdzono 9 stanowisk lęgowych myszołowa. Dokonując oceny wpływu inwestycji na ten gatunek stwierdzono, że w rejonie turbin pojawiały się ptaki z trzech par. Ptaki z pozostałych par żerowały głównie na obrzeżach obszaru. Ponadto teren inwestycji nie znajduje się w rejonie intensywnej migracji myszołowa, nie stanowi dla niego cennego żerowiska, zatem oceniono, że inwestycja nie stanowi poważnego zagrożenia dla tego gatunku. Obserwacje prowadzone w okresie migracji, dyspersji polęgowej i zimowania wykazały najintensywniejsze natężenie latających ptaków w czasie przelotu jesiennego oraz w połowie okresu zimowego i na początku migracji wiosennej. Stwierdzono głównie przelot ptaków wróblowych (szpak, skowronek, dymówka, łuszczeniaki) oraz wodno – błotnych (gęsi, czajki). Z migrujących ptaków szponiastych najczęściej notowano myszołowa. W podsumowaniu autorzy raportu sformułowali następujące wnioski:

- Wyniki monitoringu wskazują na przeciętne walory awifauny lęgowej gniazdującej bezpośrednio w obrębie terenu inwestycji. Stanowiska lęgowe gatunków rzadkich i nielicznych znajdowały się poza obszarem inwestycji.
- W okresie wędrówek wykazano wyraźniejszą migrację ptaków szponiastych i wróblowych, jednakże notowano głównie gatunki liczne (myszołów, skowronek, szpak, dymówka, zięba). Ponadto okresy intensywnej migracji były stosunkowo krótkie. Nie wykazano dużych koncentracji ptaków zatrzymujących się w miejscu planowanych turbin.
- Teren inwestycji znajduje się poza głównymi trasami migracji gęsi, które były obserwowane na północ od inwestycji. Również ważne żerowiska gęsi były zlokalizowane na północ w gminie Kobierzyce, gdzie obecnie nie przewiduje się lokalizowania turbin wiatrowych.

Monitoring chiropterologiczny przeprowadzono w okresie od 14 kwietnia do 10 listopada 2013r. Przeprowadzony monitoring nietoperzy wykazał ogólną umiarkowaną aktywność chiropterofauny na badanym obszarze. Odnotowano łącznie co najmniej pięć gatunków: karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* borowiec wielki *Nyctalus noctula* mroczek późny *Eptesicus serotinus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, nocek wąsatek/nocek Brandta *Myotis mystacinus/Brandtii*, nierozróżnione do gatunku nietoperze z rodzaju *Myotis sp.* Dominującym gatunkiem był karlik malutki (53% stwierdzeń) i borowiec wielki (35 %). Na odcinku transektu przebiegającym w pobliżu planowanych turbin stwierdzono bardzo wysoką aktywność borowca wielkiego w sierpniu i w pierwszej połowie września (okres rozpadu kolonii rozrodczych i początek jesiennych migracji, rojenie). Oceniono, że w związku z intensywnym jesiennym przelotem borowców wielkich podczas rozpraszania się kolonii rozrodczych (prawdopodobna aktywność młodych osobników, które są w większym stopniu narażone na kolizję) oraz w pierwszej połowie września, planowana inwestycja może mieć znacząco negatywne oddziaływanie na ten gatunek. Zatem zalecono wyłączenie turbin w szczytowym okresie aktywności borowców, tj. od 20 sierpnia do 24 września. Należy wskazać, że z uwagi na ochronę nietoperzy, turbiny winny być zlokalizowane w odległości min. 150 m od szpalerów drzew i min. 200 m od zadrzewień. Turbina 34 Etw A1 nie spełnia tego warunku, gdyż znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie cieku wodnego porośniętego zadrzewieniami i zakrzewieniami. Równocześnie na odcinku transektu przebiegającym przez podobny typ środowiska („szpaler”) zanotowano wysokie i bardzo wysokie aktywności karlika malutkiego w czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu. Zatem uznano za konieczne wprowadzenie wyłączenia turbiny 34 Etw A1 w szczytach aktywności tego gatunku, tj. od 10 do 30 czerwca oraz od 10 do 20 sierpnia.

W przypadku pozostałych gatunków nietoperzy, nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania – ich aktywność była niższa lub notowana w dalszej odległości od planowanych turbin.

Teren planowanego przedsięwzięcia stanowią pola uprawne. Na południe od inwestycji znajduje się fragment łąki kośnej o pow. ok. 1,3 ha, stanowiącej siedlisko przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). W rejonie przedsięwzięcia stwierdzono również siedlisko leśne 91E0 *Lęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe* (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i *olsy źródliskowe* – niewielki fragment na północ od turbin, drugi na południe od planowanej inwestycji. Na badanym terenie nie wykazano chronionych gatunków roślin. Wszystkie elementy planowanej inwestycji zlokalizowane są poza stanowiskami występowania cennych siedlisk przyrodniczych i chronionych gatunków roślin. W bezpośrednim sąsiedztwie planowanej linii kablowej w rejonie jej przyłączenia do istniejącej linii napowietrznej SN stwierdzono występowanie siedliska przyrodniczego 6510 *Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie* (*Arrhenatherion elatioris*). W ramach dokonanej oceny oddziaływania realizacji przedsięwzięcia na przyrodę stwierdzono, że nie nastąpi ingerencja w siedlisko, zatem nie przewiduje się negatywnego oddziaływania w tym zakresie. Jednakże z uwagi na przebieg linii kablowej w bezpośrednim sąsiedztwie siedliska, wprowadzono warunek realizacji tej linii (i ewentualnej modernizacji linii napowietrznej) z zachowaniem siedliska. W rejonie przedsięwzięcia wykazano trzy miejsca rozrodu płazów, znajdujące się w znacznym oddaleniu od planowanych turbin i infrastruktury. Płazy obserwowano głównie w pobliżu rowów melioracyjnych. Uznano, że zarośnięte rowy melioracyjne należy traktować jako żerowisko i trasę migracji płazów. Ze względu na lokalizację turbin (głównie turbiny 34 ETW A1) w pobliżu rowów melioracyjnych, możliwe jest wchodzenie płazów na teren budowy. Zatem wprowadzono warunek dotyczący prowadzenia prac budowlanych pod nadzorem herpetologa. Przy spełnieniu tego warunku nie przewiduje się wpływu inwestycji na płazy.

Planowana inwestycja zlokalizowana jest w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Ludów Śląski PLH020073, przy czym przedmiotem ochrony tego obszaru nie są ptaki i nietoperze. Zatem inwestycja nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na ten obszar.

Przeprowadzona analiza wpływu przedsięwzięcia na walory widokowe wykazała, że zasięg pola widoczności wyniesie ok. 80% całego pola widoczności (wpływ duży). Oceniono, że rzeczywisty zasięg będzie prawdopodobnie mniejszy ze względu na występowanie w krajobrazie szeregu barier widokowych (zróznicowana wysokościami zabudowa, pofałdowany teren, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i przydrożne, inne obiekty budowlane). Mając na uwadze powyższe oraz realizację inwestycji na terenach rolnych, w oddaleniu od elementów cennych krajobrazowo, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na wartości krajobrazowe, w tym w aspekcie wpływu skumulowanego.

W sąsiedztwie przedmiotowego przedsięwzięcia planowane są inne projekty wiatrowe, w tym na terenie gmin: Borów i Kondratowice. W analizie wpływu skumulowanego na ptaki stwierdzono brak powiązań pomiędzy terenami farm planowanych w obu gminach. Obszary te nie stanowią trasy migracji, nie wykazano tu koncentracji żerowiskowych lub noclegowisk, nie wykazano wyraźnych korytarzy przelotów.

Z powyższych względów nie przewiduje się wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania skumulowanego na ptaki. Analizując wpływ na nietoperze stwierdzono, że pomiędzy farmami wiatrowymi planowanymi w obu gminach nie istnieją liniowe elementy krajobrazu, czy też kompleksy leśne, stanowiące potencjalne trasy przelotów nietoperzy, łączące te inwestycje.

Wyniki przeprowadzonych badań wykazały w rejonie planowanej FW Suchowice podwyższoną aktywność nietoperzy z gatunku borowiec wielki w okresie migracji jesiennej. Ponieważ jest to gatunek poruszający się często na otwartych terenach, istnieje znaczące ryzyko skumulowanego oddziaływania w tym zakresie. Ryzyko to zostało skutecznie zminimalizowane poprzez wprowadzenie wyłączeń pracy turbin w okresie szczytu aktywności borowców wielkich. W związku z powyższym, nie przewiduje się możliwości wystąpienia skumulowanego oddziaływania tych inwestycji na nietoperze. Nie przewidziano również wystąpienia znacząco negatywnego wpływu skumulowanego na krajobraz. Stwierdzono, że powierzchnia pola widoczności wszystkich planowanych inwestycji w promieniu 10 km od przedmiotowego przedsięwzięcia wyniesie ok. 90%, przy czym FW Suchowice spowoduje zwiększenie pola widoczności o ok. 2% w skumulowanym oddziaływaniu wizualnym okolicznych farm wiatrowych.

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu przedmiotowej inwestycji na środowisko przyrodnicze w obrębie przedmiotowej inwestycji oraz w jej bezpośrednim sąsiedztwie, nałożono powyższe warunki realizacji przedsięwzięcia.

Warunek w pkt IV.16., dotyczący odległości turbin od niektórych elementów środowiska nałożono w celu zapewnienia maksymalnej ochrony ptaków i nietoperzy, dla których środowiska te mogą stanowić miejsce bytowania lub migracji.

Warunek w pkt IV.4., dotyczący sposobu realizacji wewnętrznej infrastruktury elektroenergetycznej nałożono w celu ograniczenia negatywnego wpływu na ptaki oraz ograniczenia wprowadzania dodatkowych elementów negatywnie oddziałujących na krajobraz.

Nałożenie warunku w pkt IV.5., dotyczącego sposobu realizacji sieci przyłączeniowej, warunku w pkt I.10., dotyczącego transportu materiałów i przejazdu sprzętu oraz warunku w pkt I.11., dotyczącego demontażu infrastruktury tymczasowej jest wypełnieniem art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2013 poz. 1232 ze zm.), którego zapisy dotyczą konieczności ochrony środowiska, w tym elementów przyrodniczych w trakcie prowadzenia prac budowlanych, ponadto warunki te mają również na celu maksymalną ochronę istniejącej zieleni.

Warunek w pkt IV.6., dotyczący realizacji linii kablowej i ewentualnej modernizacji linii napowietrznej SN z zachowaniem siedliska przyrodniczego 6510 *Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie* (*Arrhenatherion elatioris*), nałożono w celu zapewnienia maksymalnej ochrony tego siedliska.

Warunek w pkt IV.17., dotyczący umiejscowienia zaplecza budowy i infrastruktury tymczasowej nałożono w celu ochrony środowisk mogących znajdować się поблизу cieków.

Warunki dotyczące sposobu oświetlenia turbin oraz ich kolorystyki, ujęte w pkt IV.10. i IV.9. nałożono w celu ograniczenia zwabiania owadów i pośrednio dla ograniczenia śmiertelności nietoperzy polujących na owady.

Warunek w pkt IV.11., dotyczący nieumieszczania reklam na konstrukcjach elektrowni nałożono w celu zminimalizowania negatywnego wpływu inwestycji na krajobraz.

Warunki w pkt I.12. i pkt I.13. dotyczące sposobu prowadzenia prac ziemnych i prac budowlanych – nałożono w celu zapewnienia maksymalnej ochrony zwierząt, w tym płazów.

Warunek w pkt I.14., dotyczący budowy drogi dojazdowej z zachowaniem zadrzewień rosnących wzdłuż rowu melioracyjnego wprowadzono w celu zachowania potencjalnej trasy migracji nietoperzy.

Warunek w pkt I.15., dotyczący terminu i sposobu prowadzenia prac związanych z wycinką lub przycięciem drzew i krzewów nałożono w celu zapewnienia ochrony ptaków w okresie lęgowym oraz nietoperzy we wszystkich okresach fenologicznych.

Nałożenie warunku ujętego w pkt I.16., dotyczącego sposobu prowadzenia prac w obrębie zieleni jest wypełnieniem zapisu art. 87a ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*.

Warunki w pkt II.4., dotyczące zastosowania okresowych wyłączeń poszczególnych turbin nałożono w celu ochrony nietoperzy z gatunków borowiec wielki i karlik malutki w okresach ich najwyższej aktywności.

Warunki w pkt II.5., dotyczące sposobu zagospodarowania terenów w otoczeniu turbin nałożono w celu zmniejszenia atrakcyjności tego terenu dla ptaków i nietoperzy, tj. zabezpieczenia przed wprowadzaniem lub utrzymaniem elementów środowiska mogących stanowić dogodne miejsca lęgowe, odpoczynku i żerowania ptaków oraz żerowiska i nowe schronienia dla nietoperzy.

W celu uzyskania informacji na temat stanu awifauny i chiropterofauny terenu po rozpoczęciu funkcjonowania inwestycji oraz jej wpływu na te grupy zwierząt - w pkt V.1. nałożono obowiązek wykonania monitoringu poinwestycyjnego dla ptaków i nietoperzy, badającego stopień wykorzystania terenu inwestycji przez obie grupy zwierząt oraz ich śmiertelność w wyniku kolizji z elementami elektrowni. W pkt V.2. i V.3. nałożono warunki dotyczące sposobów i terminów prowadzenia badań w ramach monitoringu ptaków i nietoperzy. Zwiększenie częstotliwości kontroli ornitologicznych w miesiącach: marzec, kwiecień, wrzesień – listopad wynika z konieczności pełniejszej oceny wykorzystania przestrzeni przez ptaki w okresach migracji. W pkt V.4. i V.5. nałożono warunki dotyczące sposobów i terminów wykonania monitoringu śmiertelności ptaków i nietoperzy. Określone w ramach tego monitoringu badania skuteczności wykrywania ofiar kolizji oraz testy szybkości znikania ciał są niezbędne dla dokonania oceny faktycznej śmiertelności obu grup zwierząt. Wymogi zawarte w pkt V.2. – V.5. są zgodne z zaleceniami najlepszej współczesnej wiedzy oraz/lub wynikają z zaleceń autorów przedinwestycyjnego monitoringu ptaków i nietoperzy.

Dla określenia faktycznej skali oddziaływania inwestycji na ptaki i nietoperze - w pkt VI.2. nałożono obowiązek wykonania - na podstawie wyników monitoringu - analizy porealizacyjnej. W celu dokonania wstępnej oceny oraz umożliwienia podjęcia ewentualnych dodatkowych działań minimalizujących wpływ na ptaki i nietoperze już po pierwszym roku funkcjonowania przedsięwzięcia, pierwszą analizę należy sporządzić po upływie dwunastu miesięcy od daty oddania inwestycji do użytkowania (pkt VI.2.1.). W celu dokonania pełnej oceny wpływu inwestycji na ptaki i nietoperze, kolejną analizę należy przedstawić po przeprowadzeniu całego monitoringu poinwestycyjnego (pkt VI.2.2.).

Obwieszczeniem z dnia 15 lutego 2016 Wójt Gminy Borów zawiadomił o zakończonym postępowaniu umożliwiając zapoznanie się z aktami sprawy. W trakcie postępowania nie wpłynęły wnioski i uwagi do ww. przedsięwzięcia.

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzam, że planowana inwestycja przy zachowaniu wymogów określonych w niniejszej decyzji nie spowoduje uciążliwego oddziaływania dla terenów sąsiednich, nie wpłynie na pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego ani nie będzie miała negatywnego wpływu na warunki życia i zdrowia ludzi

Mając na uwadze całość przeprowadzonego postępowania, kierując się skalą i usytuowaniem planowanego przedsięwzięcia oraz możliwego zagrożenia dla środowiska uwzględniając wniosek strony jak również w oparciu o wskazane na wstępie przepisy orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej służy odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu za pośrednictwem Wójta Gminy Borów w terminie 14 dni licząc od daty doręczenia.

Decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o której mowa w art.72 ust.1 pkt. 1-3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013,poz.1235 z późn. .zm)

Złożenie wniosku powinno nastąpić w ciągu 4 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowań stała się ostateczna (zgodnie4 z art.72 ust.3 cyt. na wstępie ustawy).

Jednak termin ten może ulec wydłużeniu o 2 lata jeżeli realizacja planowanego przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w niniejszej decyzji (zgodnie a rt.72 ust.4 cyt. na wstępie ustawy).

Waldemar Ochowski

Otrzymują:

1. Kondratowice Sp. z o.o., Jawornik 4, 43 – 438 Brenna
2. Strony postępowania – na podstawie art.74 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008r.o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r.poz.1235), w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (jednolity tekst ustaw Dz. U. z 2013r.poz.267 z późn. zm), informacja o planowanym przedsięwzięciu została podana do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie na tablicach ogłoszeń oraz zamieszczenie na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Borów.